

Előfizetési árak:

Egész évre írt 10.—
Félévre „ 5.—
Negyedévre „ 2.50
Egy hóra „ 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
Vasárnap kivétellel.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség

és
Kiadóhivatal:
Főplacc, a városháza
szemben.

Hirdetések a legmár-
sékeltbb árszámítás,
mellett.

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE.

Nemzeti politika és „nemzeti“ álarcz.

Debrecen, május 13.

Ha voltak még elfogulatlan, józan elfogulatlan józan elmék, akik a nemzeti igazságot ott keresték, ahol nincs, és akik azt konokul nélkülözni vélték ott, ahol igenis van, a legutóbbi napok politikai eseményei bizonyára sokakban helyesebb meggyőződést keltettek. A magát „nemzeti“-nek nevező párt a mostani válság egész lefolyása alatt egy perczig se hagyott fenn kétséget az iránt, hogy az ő „nemzeti“ zászlaja nem egyéb az háromszintű lepelenél, melylyel a legnemzetietlenebb czélatokat rejtegeti felületesen néző szemek előtt. A titkos „néppárt“ gyűjtő név alá összefoglalt egyéb szabadelvüellenes ellenzék pedig a „nemzeti“-vel együtt bátran hozható az egyetlen egy czifra kalap alá, melynek neve: klerikalizmus. Midőn ezek a pártok nem azok mellé sorakoztak, akik a liberálizmus nevében nemzetállamuk függetlenségét védelmezték a fenyegető „öszbirodalmi“ ultramontán velleitásokkal szemben, arczul csapták önmagukat és egyszersmindenkorra méltatlanokká váltak arra, hogy „nemzeti“ meg „függetlenségi“ és egyéb hamis matadorjainak bárki a legparányibb hazafias frázist is elhiggye.

A klerikalizmus jellege kozmopolita, nemzetközi, tehát nemzetietlen akárcsak a szocializmus, vagy bármi más internacionális baj. — Minden, a mi a nemzetet, tehát a szabadságot szolgálja, elejétől fogva szemet szur az ultramontán törekvéseknek. Minden, ami a szabad nemzeti fejlődést hátráltatja, bennök védőjére talál. Minálunk az öszbirodalmi eszmét istápolja a klerikalizmus.

Mögéjük rejtegeti nemzetellenes tendenciáit. Ezek pedig magyar szempontból államellenesek, mert Magyarország a kiegyezésnek igaz hive, de amellett nemzeti állam és az is akar maradni.

A midőn a klerikalizmus had azt vitatja, hogy Kálnoky grófnak igaza volt, a midőn viselkedésével azt mutatta, hogy a magyar egyházpolitikai közös ügynek tekinti, melybe épp azért a monarchia másik felének is volna beleszólása, a fekete sereg megakarja teremteni a Gesamtmonarchie klerikalizmusát. És a mi, saját külön „nemzeti“ és „függetlenségi“, szabadelvüellenes program alatt vergődő titkos néppártaink, ennek a törekvésnek váltak uszályhordozóivá! Ugyan messzire vitték!

A hazátlan ultramontánuság polypja Magyarország felé nyújtotta vészhozó

karjait és a mi illiberális ellenzékünk sietett e kart megragadni, hogy az ellenséges kezét barátságosan megrázza. A Bánffy báró vezetése alatt harczoló szabadelvü sereg ellenben oly erélyes, öntudatos és hazafias föllépést tanusított, hogy a szörnnyeteg csakhamar visszahuzni kényszerült fenyegető nyulványait.

És ha valaha még külön bizonyításra szorult, hogy a szabadelvüség harcza egyuttal nemzeti harc, a most lefolyó akciója egy feladata magaslatán álló magyar kormánynak azt napnál világosabban dokumentálta. Ellenségei a szabadelvüségnek és a nemzeti törekvéseknek ugyancsak. Eddig azt hihették sokan, hogy csak külső ellenségei közüsek. Most sült ki megczáfolhatatlanul, hogy idebenn is ugyanazok működnek közre a nemzet ellen, akik a szabadelvüséget ostromolják.

Hanem azért továbbra is „nemzeti“ „függetlenségi“ és — „nép“-pártnak nevezik magukat. Vajjon hányan nem látnak azontul se az álarcz mögé.

— a — e.

— Belföldi hírek. (Erzsébet királyné magyar fűrdőn.) Béczből azt a hirt telegrafálják, hogy Erzsébet királyné az idén több heti fűrdőzésre egy észak-magyarországi fűrdőhelyre megy. — (Uj képviselöválasztás.) Dániel Pál elhunyt folytató új országgyűlési képviselőt kell választania Torontálmegye zichyfalvi választóterületének. A kerület szabadelvüpartja az elhunyt egyik fiát Dániel Lászlót, Torontálmegye jelenlegi alispánját szándékozik jelöltül fölléptetni. — (A tűzrendészeti törvényjavaslat.) Az országszerte mind sűrűbben előforduló tüzek ismét nyilvánvalóvá teszik a tűzrendészet törvényes uton való országos rendezésének szükségességét. A tűzrendészetről szóló törvényjavaslatot már a volt belügyminiszter Hieronymi Károly elkészítette. Mint értesülünk, a törvényjavaslat közelebb ismét szönyegre kerül, a mennyiben Perczel Dezső belügyminiszter a törvényhozás elé készült terjeszteni a javaslatot. — (Az iskolaegyesület birtoka.) Az Országos magyar iskolaegyesület megvásárolta a Csernovics-féle panyovai 2200 holdas birtokot Trencsénmegyében. Az egyesület birtokára csabai tót családokat telepít, a kiket ilyenformán könnyű lesz megnyerni a magyarságnak. — (Kossuth butorai.) E hó 15-én nyilvános árverésen fogják elárverezni Kossuth Lajosnak butorait, azokat a melyek nem kerültek a Múzeumba.

— Külföldi hírek. (A felforgatók elleni javaslat bukása.) A német birodalmi gyűlésen a felforgató javaslat 112. §-át egy bizottság, mint kormány szövegezésében elvetették, mire a ház elhatározta, hogy abbahagyja az egész javaslat tárgyalását. A módosító indítványokat visszavonták és az egész felforgató javaslatot szakaszonként vita nélkül elvetették, mire az ülést bezárták. — (Szerbia eseményei.) Natália királyné szombatán a miniszterum összes tagjait fogadta; a fogadás nagyon rövid ideig tartott; a királyné mindegyik miniszterrel barátságosan beszélgetett és mindgyiknek családijáról tu-

dakozódott. — (Béke keleten.) A kina japán békeszerződést csak akkor teszik közé, ha elkészülnek a revízióval és megálapítják a pótszerződések szövegét. Japán azonnal birtokába veszi Formosa szigetét, melynek alkirályául Kabajama vikomt tábornagy van kinevezve, a ki oda már el is indult két japán hadihajóval. Kina megkezdte az alkudozásokat 180 millió font sterling (2000 millió forint) kölcsön felvétele iránt, melyből 1200 millió forintot Japánnak kell fizetni hadi kárpótlásul.

Azországosdiákkongresszus.

Debrecen, május 13.

Örömmel teli szívvel üdvözlünk városunkban, hazánk derék ifjusága! Tied a jövő és a te megtisztelő tiszted, hogy fölneveld az ifjak szívében a hazaszeretet mellett a közművelődés iránt való állandó érdeklődést.

Abban a nagy munkában, melyet kitűztek magatok elé; segíteni fog a magyar szellem géniusza, mely ott fog örködni, ott fog biztatni és a ti munkátokat áldani fogja az ifjak milliója.

Üdvözlünk benneteket Debrecen város ósrégi falai között, öszinte, igaz vendégszeretettel.

Lapunk tudósítói a diák-kongresszusra érkezett tagok fogadtatásáról a következőkben számolnak be:

A szabadság-szobor s a Csokonai-szobor megkoszorúzása.

A kolozsvári egyetem 14 tagu küldöttsége tegnap délután érkezett meg Kolozsváry Bálint, a joghallgatók segélyező egylete elnökének és Krenner Miklós, a mensa akadémica-bizottság elnökének vezetése alatt. A vasutnál a debreczeni diákkongresszus elnöksége várta az érkező vendégeket. Megérkezésekkor Dóczy Emil elnök üdvözölte őket; hosszú kocsisorokban vonultak be a városba s egyenesen az emlékkerthez hajtottak. A küldöttség bejelentette, hogy megkoszorúzza a szabadság- s Csokonai szobrot. Az emlékkertben már mintegy 300 hallgató várta őket s megérkezésük alkalmával lelkes éljenzésekkel fogadták. Ezután szép, magas tiszta ünnepély következett: Kolozsváry Bálint megkoszorúzza a szabadság szobrot s a következő beszédet tartotta:

„A hősök és bölcsék nemzete, a palaestra diadalmas herosainak a tisztelet és hála koszorúját fonta homlokaik köré s felemelte őket, félisteneinek magasra, csodált sorába. A tisztelet koszorúját, mert azt tartotta, hogy a hazafiai érdem előtt meghajolni a legszentebb, legnemesebb honpolgári kötelesség. A hála koszorúját, mert azok, kik gyakorta életünk feláldozásával saját egyéni dicsőségükben Hellas dicsőségét tették szebbé, ragyogóbbá: méltók valának arra... S a palaestra hőseinek nevét arany betűkkel írta föl a történelem muzsája... s bár az a nemzet, melynek fiai voltak, világtörténelmi jelentőségét rég elveszté, bár az a kor, azok az ifjúságok, melyeknek alakító hatása alatt óriásokká levének, már csak régmúlt, csak a távol ködében visszafénylő csillag: a palaestra hősei tetteik által örök életet nyertének, mert e tettek örök eszméknek voltak képviselői... Tudjuk, ismerjük őket, s nem nehéz leróni előttük a kegyelet adóját.

A szerdai matiné műsora.

1. Nyitány Rossini „Tell Vilmos“-ából. Előadja a Magyar testvérek zenekara.
2. Megnyitó. Kun Béla matiné-elnöktől.
3. Keringő. Moszkovszkytól. Zongorán előadja Berger Margit k. a.
4. Örök hűség. Felolvassa Mérey Kálmán.
5. Honvédek csatadala. Irta Huber K. Előadja a főiskolai énekhar Mácsey Sándor ének-zene-tanár ur vezetése mellett.
6. Szavaltat. Előadja Visky Aeél k. a.
7. „Vitó“ spanyol táncz. Irta Popper D. Előadják gordonkán dr. Forray András ur, zongorán Mérey Ottilia k. a.
8. Költemények. Felolvassa Martos Ferencz. a M. D. Sz. elnöke.
9. Magyar dalok. Énekli Gerzon Adrienne k. a. a Magyar testvérek zenekara kísérete mellett.
10. Szavaltat Kálmán Gyulától.
11. Rohaminduló. Irta Liszt F. Zongorán nyolcz kére előadják Eötvös Flóra, Mérey Ottilia, Sárváry Adél és Unger Luiza kisasszonyok.

A vármegye ápril hóban.

A megyei közigazgatási bizottság ma délelőtt 9 órakor ülést tartott. Jelen voltak Rásó Gyula kir. tan. alispán, mint a beteg főispán helyett elnök, Fekete Sándor, Pénzes Sándor, Szöllőssy János, Veszprémy Zoltán, Csapó István, Soltész Jarkas, Padrah Sándor, Dalmy László, Karap Mór, Farkas Pál, dr. Losonczy Álmos, Kerpely Kálmán, Lévy Márton, Czeglédy Mihály, Eötvös K. Lajos, Latinovics Mihály, Orosz Lázár, Szivay Gyula közig. biz. tagok.

A debreczeni anyakönyvvezető kerületből a két obati pusztának kiszakítása és Egyek községhez csatolása felől megkérdeztetvén a belügyminiszter részéről a megyei közig. bizottság, ez a javasolt átszervezést elfogadhatónak jelenti ki.

A mezőrendőri új törvény számos kihágási esetet minősítvén, egy sereg felebbezés vár a közig. biz. elbírálására. Az esetek mind jelentéktelenek, de egy tilos madárfogástól eredt kihágási ügy másodfoku elbí-

rálása alkalmából elvi kijelentést tett a közig. bizottság. Az első bíróság ugyanis vádlottat nemcsak elítélte, hanem tiszteletlen viselkedése miatt külön bírsággal is sújtotta, a nélkül, hogy a tiszteletlenség tényét vagy sértő kifejezést jegyzőkönyvbe vette volna. A közig. bizottság jövőre nézve azon utasítást mondta tehát ki, hogy a bírságoló ítéletek alapján szolgáló jegyzőkönyvbe a bírságolást szükséges kifejezés vagy cselekmény fölvetéssek.

H.-Dorogon községi iskolának legalább 2 osztálytal még ez évben felállítását rendelte hivatalból el a közig. bizottság; a további eljárásra a járási főszolgabíró utasította.

A h.-dorogi legelő-birtokosságnak a használat és igazgatás kérdésében hozott és a birtokossági tanácsot megbízó határozatát, mint nem a birtoktöbbség, hanem a jelenlévők többsége által s így törvényellenesen alkotottat, megsemmisítette a közigazgatási bizottság.

A csegei izr. iskolaszék és tanítója közt fenforgott panaszügy a tanító lemondásával nyert megoldást, mit a közig. bizottság is tudomásul vett.

A h.-bószörményi, h.-dorogi és nádudvari iskolaalapok évi számadása rendben találtatott, de a további kezelésre oly irányu utasítás adatott, hogy a számadást az iskolaszék állapítsa meg első sorban.

Az alispán, árvaszéki elnök, főorvos, kir. tanfelügyelő, kir. főmérnök, kir. pénzügyigazgató által előterjesztett ápril havi jelentéseket tudomásul vette az ülés. Egyrésztükre holnap számunkban visszatérünk.

Aszály folytán nem teljesen, csak pl. 1/3 részben elpusztult termés jövedelmi adójának leszállítása eddig a törvény végrehajtására kiadott min. rendeletekkel lehetlenné volt téve; most pénzügyi közig. bírósági döntvény ellenkező magyarázatot ad a törvénynek; H.-Bószörmény város ennek folytán még 1889. évi adóelírás ügyét új elbírálás alá venni kéri. A közig. bizottság a kérelemnek helyet adott, a pénzügyigazgató felebbezés: így a döntvény visszaható erejére vonatkozó érdekes határozatot várhatunk a pénzügyi közig. bíróságtól.

Irodalom — Művészet.

* Tiszai Dezső népszínmű-pályázata. A titkos és nem titkos népszínműíróknak nagy öröme, Tiszai Dezső, a mi szorgalmas és áldozatkész színigazgatónk csakugyan kibocsátotta a népszínmű-pályázatra felhívását. A pályadíjat ugyan fölemelte 400 koronára, de a feltételek megmaradtak a régié.

A pályázatra a felhívás szövegét, úgy, amint azt postán az igazgatóságtól kaptuk: a népiskolai tanítók és a népszínműírók figyelmébe ajánlván, — szószerint a következőkben adjuk:

Pályázat népszínműre. Tiszai Dezső a debreczeni színház igazgatója 400 korona pályadíjat tűz ki népszínműre a következő feltételek mellett:

1. Megkívántatik, hogy az egész estét betöltő darab a magyar népeletről merített énekes népszínmű legyen, mely eddig sehöl elő nem adatott.

2. A pályabírák a benyújtott művek közül kijelölik a színrehozható három legjobb darabot, melyek rövid időközökben 2—2 estén egymásután előadattnak a debreczeni színházban. A harmadik darab előadása után az a mű kapja meg a díjat, mely a pályabírák ítélete szerint úgy irodalmi értékénél, mint színpadi hatásánál fogva a legnagyobb tetszésben részesült.

3. A pályamű idegen kézzel írva, zenésítve, bekötve és jelíges levélkével ellátva folyó évi October hó 15-ig, a Debreczeni színház igazgatójához küldendő.

4. A kéziratokat a bizottság nem adja vissza, hanem a figyelembe nem vehetők a bizottsági tagok jelenlétében elégettettek.

Debreczen, 1895. Május hó 10.

Tiszai Dezső

a debreczeni színház igazgatója.

* Színtársulatunk Nyiregyháza. A nyiregyházi „Szabadsajtó“-ban olvassuk színtársulatunk ottani működéséről a következőket: A Tiszai Dezső színtársulatának vonzó, kifogástalan előadásaival meg van elégedve közönségünk, melynek azon örömdetes következménye van, hogy közönségünk mindig

szolgálhatna és már a deszert előtt jönnek a pinczerek, kérve tőled az ebédedért járó összeget. Amennyit elköltöttél, annak árát nyomtan ki kell fizetned. Látnivaló, hogy mindenki attól fél, hogy egy krajczár nélkül talál sz távozni. Az alakok, akikkel lépten nyomon találkozol, nagyob magukra vonják figyelmedet, annyira el vannak merülve számításukba. Eugem mindez annyira izgat, hogy nem hallhatok pénz-csörgést anélkül, hogy azt a pénzt utolsó nap ne tartsam, a melyre egy szerencsétlen, bizza rá szerencséséjét; nem hallhatok puska lövést anélkül, hogy valamely öngyilkos lövésére ne gondolkodjak. A Nizzából jövő vonat mindennap csak egy szórja erre a vidékre a szerencsétlen nököt, akik kiszimatolják a nyerteseket és szeretetteljesen körülrájongják őket. Ha körborló magános utast látni, biztos, hogy vesztett. Én azt hiszem, hogy mindezek a játszók rosszul vesznek lélekzetet és hogy a lélekzetnek önkénytelen visszatartóztatása a tét és az eredmény nyilvánvalóvá levése között mellüket rontja meg. Sok lelki és sok tudósvadástokoztak már ezen a helyen. A legrejtőbb a dologban, hogy egyesek szerencséséje, hajh! a többiek szerencsétlenségétől függ. A halak nem faldossák annyira egymást a tenger fenekén, mint ezek a szerencsétlenek, midőn a játék pokoli helyén a szerencsével küzdenek.

A terem keleti pompával van berendezve és mindazáltal komornak látszik; ragyogó fény világítja meg és mégis sötét, mintha a lélekből kisurruló borus gondolatok és árnyak feketiténék be. Az előrelátó igazgatóttóság a szomszédos nagy teremben zenekart helyezett el, hogy a nem játszókat is szórakoztassa; és majdnem lehetetlen elképzelni, mily rettentő az ellentét a zenekar ütemei

és a roulette forgása között. A bankár az asztal közepén ül, kezében valami kormány-pálczáféle van, mely által a pénzt osztogatja. Oldalán, magas széken ülve, egy másik bankár az első műveleteit ellenőrzi és a kettővel szemben más kettő hasonló állapotban és helyzetben, ugyanazt a műveletet teljesítve mint amazok. Sok játszó az asztalhoz ül; sokan pedig állva csoportosulnak az előbbiek köré. Mindenfelől a közönséges forgalomban nem igen használatos arany-pénz-halmok, francia bankó-csomók, ezer frankot tartalmazó lepecsételt csomók nagy rakásokban láthatók. Különös benyomást kelt a pénz, mely itt csörög; a elefántgolyó gyászos perdülése, mely a számok közt forog; a különféle felkiáltások és a folytonos sugdosások; azok a révedező, sajtáságos tekintetek, melyek különféle érzelmeket árulnak el; egyesek nyelése mások romlásának rovására; a játszók lelkeinek kifejezése, mely mindnyájunk arcán tükröződik s mely az emberi lelkiismeret súlyedését jelzi.

A legborzasztóbb a társadalom e romlott salakjában szép, fiatal előkelő külsejű, finom modoru nőket látni, kik úgy csüggnék azon a fatális golyón és számon, mint valami tisztá, vonzott szerelem. A sötétséggel társuló sötétség nem eredményez többet, mint a zérussal összeadott zérus; de a csillag fölötti árny elsötétíti a világosságot és épp úgy elhomályosítja a szemet, mint a lelket. A nő homlokán a rosszfelet és sötétebb árnyalatú, mint a férfi homlokán. A ki magasabbról esik le, borzasztóbban roncsolja magát széjjel. Álám a paradicsomból a földre került le; de Lucifer az égből a pokolba jutott alá. Az emberi társadalom több tisztaságot és erényt követel a nőtől, mint a férfitől; és az emberi társadalomnak igazga van mindazok

ban az egyetemes érzelmekben, melyeknek tartama a századok kezdetébe és folyamába Rettenetes dolog már látni a szegény romlott nőt, amint a szerencsés nyerevel enyeleg és arra készíti, hogy a játékban szerzett pénzt vele dorbázo va pazarolja el; de még borzasztóbb, utálatosabb a tisztá hitvest, a gondos anyát, a család alapítására hivatott nőt látni, smint vagy azért, mert az unalom készíti, vagy a szükség kányszeríti, vagy a bűn csábítja rá, — a zöld asztalra szórja azt a pénzt, a mit a háztartásra, gyermekeinek nevelésére, a jótékonyág gyakorlására kellene fordítania, am-lyek igazi érzelmei gyöngédségének, jó természete finomságának, szenvedélyes jelleme exaltációjának felelnek meg. Mondjanak bármit, az embernek az élet bármilyen utvesztőjében van matatója, minden esélyével szemben van tájékozási módja: csak tekintsen a lelkiismeretébe, melynek mélyén Isten van, mint a mérhetetlen tér mélyén fény és végtelenség. Kérdezze meg e nők bármelyike a lelkiismeretét és meghallhatjuk, vajjon a művészet muzája, a tűznely papnője, a szerelem istennője, a szűz vagy anya, akinek erényeire a világ a család alapítását és az emberi nem nevelését bizza, jobban elajlasodhatik-e a könnyelműség házában, mint egy játékbarlangban. Rettenetes, szerencsétlenség a fékezhetetlen játékszevedély. Ha az ember a sors esélyeinek teszi ki magát, a kérlelhetetlen végzet kultuszának hódol: elnyomja az erkölcsi szabadságot; és valahányszor elnyomják a szabadságot, mindannyiszor elnyomták emberi mivoltunkat. Oh! helyébe a rossz szellemet állították oda és az legyen ezerszer átkozott a játék, mely szababadság helyébe a véletlent és a munkában való boldogulás hite helyébe a játékban uralkodó véletlent teszi!

tömegesebben látogatja a sikeres előadást sokat. — Ez természetesen, mert a jó szín társulat közönséget teremt magának. — A heti műsor a következő: ma, vasárnap *Nagyapó népszimfonia*, hétfőn *Küzdelem a létért*, szimfonia, kedden *Bőregér*, operett, szerdán *Három testőr*, vígjáték, csütörtökön *Libapásztor*, operett, pénteken *Uj honpolgár*, énekes életkép, szombaton *Troubadour* című szindarab kerül színre, mely válogatott műsor bizonyára telt házat hoz össze.

NAPI HIREK.

— **A lelkész választás.** *Dávidházy* János esperes értesítette *Kiss Áron* püspököt, mint a debreczeni egyház lelkész-elnökét arról, hogy beleegyeznek a megüresedett papi állomásnak meghívás útján való betöltésébe s felhívja az egyházi előjáróságokat, hogy az erre vonatkozó törvényes lépéseket megtegyék. — Ha pedig ez a kísérlet sikerre nem vezetne, — akkor pályázat útján fognak választani s erre való tekintetből választás idejéül továbbra is fenntartja a már kitűzött július 28-dikát. A meghívás tárgyában szerdán délután konferencia lesz a konzisztoralis háznál.

— **A közkórház kibővítése.** Alig múlt két éve, hogy a szenvedő emberiség használatára átadott a vidék legszebben épült pavillon rendszerű közkórháza: a debreczeni, melyet beosztásánál és berendezésénél fogva országsszerte mintának ösmernek el. A kórház két évi fennállása alatt némely osztályában már szűknek bizonyult és sürgős kibővítést igényel. Ezt jelentették és kérték a kórházi bizottság szombaton tartott ülésében dr. *Csikós Sándor* a sebészeti osztály és dr. *Kenézy Gyula* a szülészeti és nőgyógyászati osztály orvosai. A sebészeti osztály eredetileg 26 ágyra volt berendezve, s már 1893. május 1-jén 30 beteg vétette fel oda magát, s heteken keresztül 50—60 között váltakozott a sebészeti osztály beteginek száma. Az első évben 425 beteget ápoltak 12099 ápolási napon, a második évben már 490 beteget, 12402 ápolási napon; — egy napra átlag 35 beteg esik, kiket úgy tudtak elhelyezni, hogy az osztályba 42 ágyat szorítottak be. A szülészeti osztályon hasonló kedvezőtlen állapotok vannak. A belgyógyászati osztálytól kölcsönzött 6 ágygal együtt 20 ágy felett rendelkezik ez az osztály, — melyen 1893-ban 182, 1894. pedig már 253 beteget ápoltak s az átlagos napi beteg létszám 13-ról 21-re emelkedett. Az osztályok betegfogalma még erősebben fog növekedni a gépjávitó műhely építése következtében. Mindezen okoknál fogva emellett osztály orvosok kezdeményező lépések megtételeit kéri a kórházi bizottságtól két osztály pavillonjainak sürgős kibővítése érdekében.

— **Védhímlő oltás.** A rendőrfőkapitányság közhírré teszi, hogy az évenként hivatalosan teljesítendő védhímlő oltás f. évi május hó 19-dikén megkezdetik és minden következő vasárnapon d. u. 2 órakor az alább megnevezett kerületi orvosok lakásán folytatott fog; nevezetesen: 1. a Péterfia- és Csapó-utcai város részében lakókra nézve Dr. *Balkányi Ede* I-ső kerületi orvosnak Nagy-Csapó-utcai 335. sz. a. lakásán, 2. a Piacz- és Hatvan-utcai város részében lakókra nézve Dr. *Kenézy Gyula* II-dik kerületi orvosnak Batthyány-utca 2152. sz. a. lakásán, 3. a Varga- és Kocsuth-utcai város részében lakókra nézve *Ujházi Károly* III-dik kerületi orvosnak Teleky-utcai 2166. sz. a. lakásán, 4. a külsőségekről és kertekből behozottakra nézve Dr. *Szentpály Béni* ideiglenesen alkalmazott kerületi orvosnak Nyomatató-utcai 771. sz. a. lakásán. Szűk és gyámok s általában mindazok, kik gyermekről gondoskodni tartoznak, kötelesek ezeket életüknek első évében, a mennyiben valóságos hímőt

ki nem állottak beoltani. Ha ezen beoltás az orvos véleménye szerint eredménytelen maradt, akkor a védhímlő oltás a következő évben, — és ha még ekkor is eredménytelen maradna, a harmadik évben is ismétlendő.

— **Hajdúvármegye feliratai.** A megyei állandó választmány szombaton délután látta el a májusi közgyűlés ügyeit javaslattal. — Mint értesülünk Heves vármegye és Somogy megye ösmeretes feliratait a véderőről szóló törvény 25-dik §-ának megváltoztatása, illetőleg a mezőgazdasági bajok törvényhozási uton orvoslása tárgyában hasonló szellemű feliratokkal javasolja pártoltatni.

— **A Csokonai-kör és a diák-kongresszus.** A Csokonai-körnek a diák-kongresszus alkalmából kedden délután 6 órakor a város háza nagy tanácstermében tartandó felolvasó ülésén oly nagy fontosságú kulturális kérdés fog fölvetettni, hogy nem tartjuk fölöslegesnek az előadás gondolatmenetét a főbb pontok kiemelésével már eleve is jelezni. — *Guttenberg Pál* fővárosi tanár az „*University Extension és a tudományos legátusság*” című előadásában a következő kérdésekkel fog foglalkozni: Állandó és rendszeres nevelés az iskolázott felnőttek nagy tömege számára. Hogyan oldják meg e kérdést a Nyugaton? Az angol egyetemek és az *University Extension*. Az *University extension* mai szervezete, 1894-ben Londonban tartott kongresszusa. Ez intézmény mint a műveltségi és nemzeti különbségek, valamint a társadalmi válaszfalak lerombolására szolgáló eszköz. Az *University Extension* magyar formája; a *tudományos legátusság*; a debreczeni kollégium, nak és majdan a debreczeni egyetemnek hivatalosa ez eszme megvalósítására. — A Csokonai-körnek e felolvasó ülésén a diák-kongresszus tagjai, mint a kiket e kérdés a lehető legközelebről érdekel, testületileg vesznek részt.

— **Debreczeni tűzoltók H. Dorogon.** A h.-dorogi tűzoltótestület még a múlt hó folyamán ártirt a debreczeni önkéntes tűzoltó testület parancsnokságához, hogy nem lenne e hajlandó minden héten a tisztikarból egy embert átküldeni, ki a még fiatal kissé gyakorlatlan testületet úgy elméletileg, mint gyakorlatilag oktassa. A parancsnokság a testvéregeket kérelmének szívesen tett eleget. Első ízben *Publik Ernő* h. főparancsnok, a múlt héten *Morvay Sötér* segédtestület volt Dorogon, s ott úgy elméletileg, mint gyakorlatilag oktatták a tűzoltókat. Tegnap *Nagy Gábor* osztály parancsnok ment Dorogra ki az oktatásnál különösen a szivattyú kezelésre fektette a főszűrt. A h.-dorogiak mindannyiszor lelkesedéssel fogadták a debreczenieket. A háromszori tanítás eredménye már is meglátszik a dorogi tűzoltókon. Tegnap *Nagy Gábor* vezénylete alatt próbagyakorlatot tartottak, mely alkalommal az érdeklődő közönség teljes megelégedését nyilváníttotta *Nagy Gábor* előtt azért a szép eredményért, melyet ő *Publik és Morvay* oly rövid oktatás után értek el. A h.-dorogi tűzoltó testület a jövő hóban, midőn a tanítás bevégeződik, tűzoltó majális rendez, melyen a debreczeni zenekar fog játszani.

— **A debreczeni függetlenségi párt** tegnap közgyűlést tartott a „*Korona*” vendéglő nagytermében. A tisztújító közgyűlés bizalom-nyilvánítással kezdődött *Thaly Kálmán* országgyűlési szereplése iránt és annak ünnepélyes enuncziálásával, hogy a debreczeni függetlenségi párt a párt program összes elveire nézve teljes egyetértésben van, — amivel bármennyire kerülni akarták is ennek látszatát — választottak *Justh-Eötvösök* és *Polónyi-Ugronék* közül. — A debreczeni függetlenségi és 48-as párt nagy választmánya nem tartja szükségesnek, hogy az országgyűlési függetlenségi párt kebelében történtek tárgyában határozatot hozzon. Kijelenti, hogy a debreczeni függetlenségi és 48-as párt a pártprogram összes elveire nézve teljes egyetértésben van. A közgyűlés is egyhangulag éljenzéssel elfogadta ezen határozati javaslatot, melyért *Thaly* a

függetlenségi eszmékhez való törhetetlen ragaszkodását és a debreczeniek iránti hűségét hangsúlyozván, köszönetet mondott. — A párt ügyrendjének módosítása után következett a tisztújítás. A nagy választmány által ajánlott tisztikar egyik utcai elnök kivételével egyhangulag, közfelkiáltással megválasztott. Tiszteletbeli elnök lett *Thaly Kálmán* elnök, miután a párt régi, buzgó vezére *Kertész János* betegeskedése miatt nem volt hajlandó tovább viselni e tisztet, *Rigó Ferenc*, alelnökök, *Kertész János* és *Szikszai Szabó László*, jegyzők; *Jeney Miklós*, *Nagy Zsigmond*, *Kösa Barna*, pénztárnok; *Váradai Ferenc*, ügyvéd; dr. *Bakonyi Samu*; kerületi elnökök: I. kerületben *Somogyi Pál*, II. kerületben *Kovács József* ügyvéd, III. kerületben dr. *Szikszai Szabó József*. — Utczai elnökök: Péterfiában a nagy választmány *Ekli Gábor* timár mestert ajánlotta. De felszólalt *Kálmán András*, hogy nem lehet megtisztelni bizalommal olyan párttagot, aki 17 kr adóhátralékot nem fizet meg és e miatt eszik a szavazás jogától. Pár szónyi többséggel *Ekli* vel szemben a *Kálmán András* által ajánlott *Török Bálint* győzött. csapó-utcai elnök lett *Pongó Lajos*, Kocsuth-utcai elnök: *Németi Sándor*, varga-utcai: *Pető István*, piacz-utcai: *Erdei F. hatvan-u.*; *Zöld J.* E közben megérkezett a gyűlés színhelyére a küldöttséggel hívott új elnök *Rigó Ferenc*, kit *Thaly Kálmán* üdvözölt, mint a függetlenségi emlékek törhetetlen régi harcosát és nincs már „*debreczeni házias tüzes polgár*”-t. Az intéző bizottság tagjaiul megválasztottak: *Bekényi Péter*, *Kiss Albert*, *K. Kiss József*, *Kertész Mihály*, *Kasai Gábor*, *M. Kiss István*, *Legányi Gyula*, *B. Nagy János*, *Óry Mihály*, *Bácsi András*, *L. Nagy Bálint*, *Szinay Gyula*, *Könyves Tóth Kálmán*, *Azután* alakítottak 60 tagu nagy választmányt,

— **A Frőbel nőegylet közgyűlése.** Vasárnap délelőtt tartotta meg e derék köznevelési egyesület évi rendes közgyűlését. Jelen voltak: *Varga Ferencné* elnök, *Berger Henrikné*, *Riesz Lipótné*, *Buzás Elekne*, *Beke Lászlóné*, *Kalocsa Róza*, *Varga Károlyné*, *Dóczy Gedeon*, *Eötvös K. Lajos*, *Szedlák József*, *Dr. Márton Kálmán*. — A választmány évi jelentése, valamint a számvizsgálók jelentésétele tudomásul vétetett; de a választmány azon javaslata, hogy az övöképezdei 10,000 forint alapítványra vonatkozó ajánlatot ne tekintse az egylet magára tovább kötelezőnek: a közgyűlés egy szavazattal szemben egyhangulag mellőzte és tavalyi határozatát fentartva, bevárja a ref. egyház és a város értesítését a képezde alapításának fontos kérdésében. Most már kétszeresen kötelezi az egyesület nagylelkű áldozatkészsége a másik két hatalmas testületet a fontos kezdeményezés magáévátételére és a képezdének lehetőleg még ez évben megújítására. — Tisztújításra kerülven a sor, a közgyűlés ismételt fölkerésére elfogadta újra az elnökséget *Varga Ferencné* sz. *Dalmy Teréz* urnó; a többi tisztséget következőkkel töltötte egyhangu választással be a közgyűlés: Alelnök *Berger Henrikné*, Alelnök *Kövy Lajos*, Titkár dr. *Körössy Kálmán*, Pénztáros *Márton Imre*, Orvosok dr. *Varga Emil*, dr. *Balkányi Ede*. Számvizsgálók: *Poroszlay László*, *Lovász János*. Választmány: *Beke Lászlóné*, *Bekény Péterné*, *Buzás Elekne*, *Hutiray Bólané*, *Kalocsa Róza*, *Legányi Gyuláné*, *Márkus Miksáné*, *Riesz Lipótné*, *Steinfeld Mihályné*, *Szikszay Gyuláné*, *Tikos Istvánné*, *Varga Károlyné*, *Dóczy Gedeon*, *Fábián Lajos Mór*, *Szedlák József*, *Kiss Lajos*, *Körner Adolf*, *Rontsik Lajos*. A tagdíjak leszállítását és 2 frtot fizető rendes tagok gyűjtését határozta meg el a közgyűlés. Vegre a nevelőnőnek jutalomdíjat szavazott meg és utasította a választmányt, melyet az óvodai felügyelő bizottság hatáskörével ruházott fel, hogy a gyermekkertbe képesített dajkát alkalmazzon.

— **Ujlaki Szeréna meghalt.** Elfogódik a szivünk, midőn azt a szomorú tényt le-

írjuk, hogy ez a talentumos, kedves fiatal leány meghalt. Mult héten, teli életkedvvel, készült testvére esküvőjére és az a szerencsétlenség érte, hogy a rajta levő ruhák meggyuladtak, a kedves, művelt leányka súlyos égési sebeket szenvedett és tegnap hajnalban a halál megváltotta súlyos szenvedéseitől. Lapunk is egyik tehetséges munkatársát gyászolja benne Bánatos szülei és testvérei a következőkben tudatják a fiatal leányka halálát: Mélyen megtört szívvel tudatjuk, hogy felejtetlen gyermekünk, illetve testvérünk Ujlaki Szeréna rövid szenvedés után, folyó hó 12-én hajnali 3 órakor, élete 16-ik évében jobblétre szenderült. Drága halottunk földi maradványai folyó hó 13-án, délután 5 órakor fognak a gyászháznál (Hajó-utca 1167 sz. a.) trlándó ima után a helybeli izr. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Debreczen, 1895. május 12. Ujlaki József és neje, szülők testvérek, az összes rokonok nevében is.

— A függetlenségi párt bankettje. A függetlenségi párt e gyűlésén történt események, noha Justh Gyulák neve egyszerűen fordult volna elő, alaposan megczafolják a M-g. vasárnapi számában közölt tendencius közleményt. — A párt esti társasvacsoráján újabb tüntetések voltak — Ugron — Palonyi urék ellen. — *Thaly* Kálmán czélzást tett arra, hogy Debreczen függ. polgárainak érzelmeit mindenki ösmeri. — *Mire Bakonyi* Samu dr. válaszolt, hogy igenis mindenki előtt ismeretesek ezek az érzelmeik. De van egy érzelm, mely kifejezés nélkül nem maradhat: ez annak a szeretetnek érzelme, melylyel Kossuth fiát környezi a párt. Ha kérdés tárgyává tenné valaki Debreczen álláspontját, — ugymond — jöhetne is csak szóba is, hogy Debreczen mást követhessen, mint Kossuth fiát. Viharos éljenzés zúgott fel a teremben a felköszöntőre s menten üdvözlő sürgőnyt küldtek az épen Nagy-Szalontán időző Kossuth Ferencnek, mint a független ségi elvek nagyevű harcosának. *Kiss Albert* előbb *Rigó* Ferencet, a párt új elnökét, majd Debreczen ifjabb polgárait köszöntötte fel szép dikciókban. — Felköszöntőket mondtak még *Thaly* Kálmán, *Rigó* Ferenc, *Szunyogh* Bertalan, *B. Nagy* Janos, *Kálmán* András, *Kósa* Barna, *Horkai* Lajos, és *Dávid* Mihály.

— **Uj szivarok.** Uj 6 kros szivarok kerülnek pár hét múlva forgalomba, az új szivarok alakja olyan lesz, mint az „Operás” szivaroké. Ha minőség tekintetében is hasonlítanak majd az „Operás”-hoz, úgy nagy veszély fenyegeti a „Wekerlek” hegemoniáját.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a forrón szeretett páratlan jó nőnek, testvérnek, sógornőnek és rokonnak néhai Dr. Kempf Józsefné bái Szalay Erzsébet asszonynak folyó hó 12-én esteli 7 órakor életének 68-ik, boldog házasságának 48-ik évében, szívszélhódásban történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hiült tetemei folyó hó 14-én d. u. 4 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint N.-Péterfia utca 833. számú háznál tartandó gyászima után, a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és jó ösmerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Bánatos férje: Dr. Kempf József. Testvére: Özv. Kabai Imréné Szalai Zsófia és gyermekei, valamint sógorai. A temetést Gebauer Érczkoporsógyár tem. intézete rendezi.

A válság.

Debreczen, máj. 13.

(K. I.) A politikai válság, melyet az Agliardi ügy és Kálnoky gróf külügy-miniszter tapintatlansága és ténykedéseiben való következetlensége okozott: a kibontakozás és a békés, nyugodt megoldáshoz közel áll. Ő felsége, a mint alább közölt sürgönyeink jelentik,

kegyesen fogadta *Bánffy*t, kinek propositionit a megoldás iránt meghallgatva, a döntést fönntartotta magának.

Bánffy báró miniszterelnöknek nem volt alkalmja és nem volt szüksége arra, hogy ő felségének a kormány lemondását bejelentse, mert bizonyára olyan elégtételt fog nyerni, a minővel magyar államiságunk legradikálisabb védelmezői is meg lehetnek elégedve.

A válság megoldására és a bécsi eseményekre vonatkozó **távirataink** a következők:

A főváros hangulata.

Budapest, május 12. (A D. E. ered. távirata. Érk. éjjel 11 órakor.) Egész nap feszült várakozással tekintettek a Bécsben történők elé. Politikai körökben bizonyossággal még csak arról sem voltak tájékozódva, hogy a király mikor fogadja *Bánffy*t.

Délután öt órakor jött az első megbízható távirat, mely azt jelezte, hogy ő felsége *Bánffy*t esti hat órakor fogadja. A fogadtatás eredményére kedvező előjel gyanánt vették azt a hírt, mely ugyancsak Bécsből érkezett, hogy a magyar kormány jegyzéke holnap (hétfőn) indul Rómába.

Bánffy báró a királynál.

Budapest, máj 13. (A „D. E.” ered. táv. Érk. d. e. 10 órakor.) Ő felsége a király tegnap délután hat órakor fogadta *Bánffy* Dezső b. miniszterelnököt. *Bánffy* beható előterjesztést tett a politikai helyzetről, melyet Ő Felsége kegyesen hallgatott meg és a döntést fentartotta magának.

A miniszterelnök a kiballgatás után még az éjjel Budapestre utazott és így egyelőre nincs abban a helyzetben, hogy *Helgy* Ignác interpellációjára érdemleges választ adjon.

A parlament egyébként tovább fog dolgozni; a képviselőház és főrendiház változatlanul fogják tárgyalni kitűzött napirendjüket. *Bánffy* fogadtatása azért késett, mert a király csak délután érkezett Laincből Bécsbe. Ő felsége *Bánffy* után báró *Jósika* Samu minisztert is fogadta.

A mai helyzet.

Rendesen jól értesült politikai körökből vesszük a következő táviratot, mely bár a helyzet bizonytalansága fölött aggodalmat fejez ki, mégis biztató reményt nyújt arra, hogy ő felsége bölcsessége a helyes módot meg fogja találni, hogy a zavaros helyzet végre tisztázódjék.

Tudósítónk ugyanis a következőket sürgönyzi:

Budapest, május 13. (A „D. E.” ered. táv. Érk. délelőtt 10 órakor.) Általános nézet az politikai körökben, hogy a helyzet, *Bánffy* fogadtatása után még bizonytalanabb, mint volt; de az ma már konstatalható, hogy kormány-válság nincs. *Bánffy* ezuttal sem jutott abba a helyzetbe, hogy lemondását Ő felségének felajánlhassa; legkivált azért, mert a király most is nagyon kegyesen fogadta, meghallgatta előterjesztését, aztán elhatározását néhány napra elhalasztotta.

A király ez elhatározásában nincs semmi aggasztó, miután Ő felsége tudvalevőleg fontosabb kérdésekben sohasem dönt azonnal, mindig néhány napi gondolkozást kér.

Az elhalasztást azért veszik ezuttal komolyabban, mert ha a kormány a főrendiházi tárgyalásokba a király döntése nélkül belemegy, az a holnap napirendre kerülő egyházpolitikai javaslatok sorsára esetleg visszahatással lehet.

Bánffy szerdán vagy csütörtökön ismét Bécsbe megy, hogy meghallgassa a király elhatározását; de nincs kizárva annak a lehetősége sem, hogy a király esetleg hamarabb is dönt. Azt, hogy a király a parlamenti tárgyalások folytatását óhajtja kedvező jelnek tekintik; ugyszintén azt is, hogy *Kálnoky* tegnap rövid időre együtt tanácskozott *Bánffy*al.

A mai eseményekről a következő távirataink érkeztek:

A képviselőházban.

Budapest, május 13. (A *Debr. Ell.* ered. táv. Érk. d. u. 4 órakor.) A képviselőház mai ülésén *Ugron* Gábor sürgős interpellációt terjesztett be a *Bánffy*-*Kálnoky* ügyben. Szokott hevességével kérdezte, hogy elmegy-e a kormány jegyzéke Rómába és hogy Agliardi melyik nyilatkozatával lépte át hatáskörét.

Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek.

Ülés előtt a kormány minisztertanácsot tartott, melyen elhatározta, hogy a felség döntése előtt az interpellációra nem válaszol. A legközelebbi ülés csütörtökön.

A válság megoldása.

Budapest, május 13. (A D. E. ered. táv. Érk. d. u. 4 ó.) A helyzetet most már higadtábban itélik meg abból a körülményből, hogy a főrendek holnap a király óhajlásához képest tárgyalni fogják az egyházpolitikai javaslatokat, amiből a király kedvező döntésére következtetnek.

A válság kedvező megoldása mellett bizonyít az, hogy már az elégtétel módjáról is beszélnek. E szerint nem lesz sem *Bánffy* kitüntetéséből, sem a királyi kéziratból semmi, hanem *Bánffy* meghatalmazást kap annak kijelentésére, hogy a király osztatlan bizalmát bírja minden tekintetben. Ezen megoldást az adott helyzetben leginkább illoének mondják.

Táviratok.

Kossuth Ferencz igazolása

Budapest, máj. 13. (A D. E. ered. táv. Érk. d. u. 4 ó.) A képviselőház *Kossuth* Ferenczet ma végleg igazolt képviselőnek jelentette ki.

A főrendiház ülése.

Budapest, május 13. (A *Debr. Ell.* ered. távirata Érk. d. u. 3 óra 50 perczkor.) A főrendiház is ülésezett ma, vita nélkül elfogadván a képviselőház által mult héten megszavazott javaslatokat. *Wlassics* miniszter felelt b. Vecsey interpellációjára az üresedésben levő egyházi méltóságokról. Kijelentette, hogy e méltóságok betöltése nem a kormányon mult, mert a kormány a magáét megteszi. A választ tudomásul vették.

Szoboszlói tanácsnok szökése.

Czegléd Antal hajdu-szoboszlói városi tanácsnok április 30-án minden nagyobb fel-tünés nélkül elutazott a déli vonattal Budapestre. Környezetének elbeszélte, hogy ő vizsgálni óhajt a könyvviteltanból, másrészt pedig téglagyárához különböző gépeket akar beszerezni. Kovács Gyula polgármester négy napi szabadságidőt engedélyezett Czeglédnek. Nehány nappal elutazása előtt a megyei alispáni hivatal utján egy külföldre szóló utlevelet váltott s vett kezeihez. Ezzel egyide-jüleg hivatali hanyagság miatt több rend-beli fegyelmi vizsgálatot indítottak ellene.

Nejének azt mondotta, hogy 4 nap múlva haza jön a fővárosból. Mikor azonban már egy hét is elmúlt, az asszony felutazott Bu-dapestre s két napig kutatott férje után. Csúpan annyi eredménnyel jött haza, hogy Czegléd május 2-án ismeretlen irány felé elutazott Budapestről.

Ez alatt az idő alatt Czegléd váltóke-zesei meglehetősen nyugtalanságban voltak. Mihelyt Czeglédné hazaérkezett, bizalmas ér-tekezést tartottak s ekkor tudódott ki, hogy Czegléd Antal városi tanácsnok nejének név-aláírását többszörösen hamisította. *Legalább Czeglédné azt erősen állítja, hogy fér-jének soha egyetlen váltóját sem írta alá.* A hűledező kezesek még erre néztek nagyot! Hisz mindenik úgy írt alá, hogy a tanácsnok urnak a felesége is rajta volt a váltón!

A nő jogtanácsosa a hajdu-szoboszlói két takarékpénztárnál a váltóadósságokat össze-számítva, 8310 frt. értékű váltóra nézve nem ismerte el a névaláírás azonosságát. A pénzügyetkek kárt mindamellett nem szen-vednek, mert a váltókon a harmadik kezes-ben mindenütt biztosítékot találnak. Amaz ideiglenes kölcsönök és felszedett előlegekkel együtt, melyeket Czegléd emitt is, amott is kieszközölt, 12—15 ezer frt adósságot ha-gyott maga után.

Elszökése előtt az izraelita egyháztól az építendő templomhoz szállítandó téglákra 500 frtot kért s kapott, a mellett 160.000 téglának a teljes árát felszedte, holott az ki sem volt égetve. Ily módon összezsínált egy pár ezer forintot.

Czegléd Antalt könnyelmű, hanyag em-bernek ismerte Szoboszlón a közönség, a ki hivatali kötelességeire vajmi keveset gondolt. Az utóbbi időkben tanusított titokteljes ma-gaviselete sokakban gyanút gerjesztett. — Csaknem minden kvalifikáció nélkül válasz-tották meg városi tanácsnoknak egyszerű ir-nokból. Fizetése évente 400 frtra rughatott. Hivatalos pénz nem volt rá bízva, a mi különben csak szerencse. — Feltalálására minden intézkedést megtettek.

A többszörös váltóhamisító Czeglédi Antal szombaton délelőtt levelet intézett családjához az angolországi Liverpoolból, (hogy egy ke-reskedelmi hajón Indiába utazik. — A ha-jóra úgy vették föl, mint kajüt-tisztogatót. Kijelenti, hogy neje névaláírását évek óta hamisítja s adósságai az ő számitása szerint is megközelítik a 30.000 koronát. Nagyon valószínű, hogy a városi tanácsos ur e levelet megtevesztés végett írta s inkább remél-hető, hogy Amerika és nem India felé vitor-lázott.

Levelezőnkől ma következő frisebb ér-tésüléseket kapjuk a derék tanácsos ur vi-selt dolgairól:

H.-Szoboszló, május 12.

A megszökött váltóhamisító városi ta-nácsos ügye meglehetősen zavaros, úgy, hogy nem lehetetlen, miszerint *szenzációs for-dulatok* fognak bekövetkezni.

Közismert tény, hogy Czegléd An-talnak 300 frt fizetése volt s e mellett tégl-agyára évente a legjobb esetben 500 frt tisztajövedelmet produkálhatott. E 800 frt jövedelemmel szemben azonban évente 2000—2300 frtot költött. Állandóan vendéglőben étkeztek nejével s ő üres idejét folyton ott töltötte el biliárd és hazárd kártyajátékkal.

Legjobb kártyázó társai ugyan azt állítják, hogy „*Anti barátunk*“ nem igen kártyá-zott, hanem hát ezek az urak nem veszik tekintetbe, ha valaki egy este 50—60 frtot vesztett. Sokan azt vélik, hogy Czegléd Antalnak tudomása volt férje üzemeiről, mert lehetetlen, hogy valaki tíz évi együtt-lét alatt férje ügyeivel annyit sem törődött volna, hogy megkérdezze, honnan veszi a pénzt? Ez azouban pusztán találgatás, mert azt is tudnunk kell, hogy az asszonynak magánvagyonra után 400 frtnyi évi jövedelme van. Hogy adott-e férjének pénzt a magáé-ból, azt tudni nem lehet. Valószínűnek lát-szik, hogy a forgalomban levő váltók között vannak olyanok is, a melyeket Czeglédnyé sajátkezűleg írt alá.

Az Angolországból küldött levélhez sok-féle kombinációt fűznek, sőt némelyek hatá-rozottan tagadják, hogy ott lenne s állítják, hogy egy Liverpoolban élő rokona által küldette nejéhez a levelet. Egy dolog tény s ez az, hogy ha Czegléd Angolországban van is, utirányát nem Hátó-Indiának, hanem Észak-Amerikának vette. Nem lehetetlen, hogy váltókezesei, kiket érzékenyen megkár-rosított köröztetni fogják s akkor Czegléd Antal urhoz még egyszer lesz szerencsénk. — de már csak a törvényszéknél.

Megugrása Szoboszlón meglehetősen mély nyomokat fog hagyni egyeseknek az emlé-keben.

Goldmár király.

— Regény. —

Írta: Sz. Buday Etel.

Folytatás.

Én elsomorodva é nem várt újabb ke-serves eseménytől; gondolkodtam, hogy mi összekötése lehetett valaha e magas állású arisztokrata nőnek az én szüleimhez hasonló nevű szegény sídokkal, a mely ily önkívületre ragadta. De ez újabb esemény felfogására nem derült világ agyamba s akkor is ami-dőn Joóné intésére távoztam a fényes lak-osztályból, még e felett töprengtem, háár minden eredmény nélkül, mert megértésre nem tudtam jutni.

Később megtudtam: hogy csak is annak e hitetésével tudták lecsillapítani a szegény grófnét, hogy énrögtön elhagytam a kastélyt. Azontul hála Istennek, soha nem hittak, az öreg grófné elébe és én még a park azon részét is elkerültem a hová lakosztályának ab akai nyitak.

Nem volt vágyam még máskor is szen-tül szembe kerülni a szegény eszelőssel, ki minden érthető ok nélkül, egynehányszor már reám riasztott.

Kikérdeztem barátnőm, ha van-e tuda-mása felőle, hogy szüleim nevéhez hasonló nevet viselő családdal volt-e valaha a gróf-nének vagy családjának valami összekötése?

De e felől nem tudott felvilágosítással szolgálni. Ő az egész eseményt, egy vélet-len visszaemlékezésnek tulajdonította, melyet hirtelen, a névhasználatosság idézett a sze-gény beteg lelkű nő emlékébe, ki azután a multat a jelennel össze zavarva viselkedett oly érthetetlenül.

De még is kellett, hason nevű egyéneket ősmerni a grófnéknak, mert másként nem lett volna képes oly hirtelen, csak egy rögtönözni két nevet, a melyek nem is költöttek nem regényten szerepelt nevek, hanem a valóságban, valódi lényeg használták jogosan mint családi neveiket. Én hiszem, hogy szüleimmel hasonló nevet viselő egyénekek volt a grófnéknak valaha összekötése s me-rem állítani még pedig kellemetlen és arra vis-za emlékezve indult annyira fel. Az én szüleim nevei, igen idegenszerűen hangzanak itt Magyarországon, mivel atyám anyám, spanyolszármazásúak voltak s tud-tommal itt hason nevű rokonaik nincsennek is. Így annál bámulandóbb, miként jutott e nevekhez s különösen szegény anyám szokatl-anul hangzó nevéhez hasonlóhoz. De azt hiszem édes Joóném, ez örökös talány marad előttem és ez ügyben soha felvilágosítást nem

nyerek. Pedig ez az egész életemen át, mint megfejtethetlen rejtély izgatni fog, ha kivált a grófné talányos magaviselete eszembe fog jutni mit elfelejteni ugyan soha nem is lehet.

Kérem édes Sárám, ismételje csak szülei neveit még egyszer?

Danon Ladik, Kajon Mirjam . . . Ugy-ebár hogy egészen szokatlan nevek?

(Folyt. köv.)

Az utolsó meglepetés.

Adjukievitz az ösmeretes katona-kép-és állatfésztő most Budapesten van, Bulgáriá-ból jött, ahol Szófia környékén nagy birtoka van. A király lovasarczképének híres festője mesélte itt baráti körben azt az érdekes reminiscenciát, amelyet az „Uj idők“ teg-napi száma a következőleg beszél el:

Reggelinél ültünk a feleségemmel, s én éppen az álmomat meséltem el neki.

— Meglásd, így kezdtem, ma valami történik Rudolf trónörökösrel. Nagyon fureszt álmodtam róla. Magához rendelt sürgősen, s így szólt hozzám: „Lieber Adjukievitz, nagy dolog történt. Oroszország hadat üzent nekünk és én holnap már tovább vonulok. Ki-vánom, hogy maga is velem jöjjön s mindig a főhadiszállásom körül legyen. Azt hiszem, lesz majd mit megörökítenie a vásznán. Most menjen haza s készüljön az utra; reggel aztán jelentkezék a hadsegédemnél. Isten velünk! . . .“ Ezzel elbocsátott ő fensége és én felébredtem.

Egész nap az járt a fejemben, hogy ma történik valami trónörökösrel, délután csak-ugyan beállit hozzám egy udvari ember. Már messziről megismertem, a trónörökös va-dásza volt.

Ő fensége kéreti a mestert, hogy este nyolcz órakor fáradjon el hozzá.

Természetesen pontosan jelentkeztem. A trónörökös, mint mindig, nagyon barátságos volt hozzám.

— Lieber Adjukievitz, szólott ő fensége, nekem egy szép képre van szükségem. De gyorsan kell, karácsonyi meglepetésné: szántam az apámnak. Ő nagyra tartja önt és szereti a képeket.

— Feleség, szólítottam, ez lehetetlen, Már sokkal rövidebb az idő, semhogy megfest-hessek egy jóra való képet.

— Van talán valami készen?

— Az nincs, de munkában van egy nagyobb manőver képem. Ez talán meg-felelne.

Ő fensége hamar beleegyezett, s én már távozhattam volna, de nem állhattam meg, hogy el ne mondjam az álmomat, s azt a sejtelmet, hogy ma találkozom a trónörökös-sel. Mikor azt mondtam, hogy Oroszországgal kitört a háboru, a trónörökös szeméi fel-ragyogott.

— Bár úgy volna! monda ő fensége, mikor végeztem. Végtelenül szeretnék hábo-ruba menni. Ugy érzem, hogy győzelem járna a nyomomba. A mi fegyverünk nem volt nagyon szerencsés, de valami azt sugja belől, hogy én kiköszörülém a csorbát . . . Egyet pedig bizonyosan tudok . . . Vagy diadal-lal jönnék haza, vagy sehogy. S mind a kettő nagyon szép dolog; a győzelem és halál a a csatatéren . . .

Azután elhallgatott, s maga elé nézett. Majd tovább beszélt, mintha csak magában beszélne.

— Én ezt persze már nem érem meg. A háboruig nagy idő eltelhet . . . Talán egy egész esztendő. Talán még több. S mi-lyen nagy idő egy esztendő . . .

Pár percnyi szünet után ismét moso-lyogva folytatta.

— Most ismét rátérhetünk a képre. Ok-vetetlenül meglegyen, mert nem szeretném, ha nem adhatnék karácsonyi ajándékot fel-séges atyámnak. Nem jó az ilyet elmulasztani, mert hátha éppen ez az utolsó meglepetés.

S csakugyan az utolsó volt, tette hozzá. Adjukievitz, Két hónap múlva elisrártuk a trónörököst.

Közgazdaság.

Adók biztosításának előkészítése Ez év folyamán újból biztosítandó lesz a bor- és sörital-adó, a bus- és cukorfogyasztási adó és a szeszitalmérési adó a 1896-1898. évekre. A pénzügyminiszter szükségét látta annak hogy az eme biztosítékokhoz szükséges előmunkálatok fontosságára már most felhívja a pénzügyigazgatóságok figyelmét. Tudomásukra hozza nevezetesen azt, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint az országban elfogyasztott cukornak és sörnek körülbelül egy harmada nem rovatik meg a cukor-fogyasztási, illetőleg söritaladóval. E kedvezőtlen jelenség okát abban találja a miniszter, hogy az adók biztosításának alapjául szolgáló adatok nem ölelték fel a teljes fogyasztást, a mi részben a csempészkedésnek, de még inkább az adatok kinyomozásánál követett lanyha, sőt olykor felületes eljárásnak tulajdonítandó. Szükséges ennélfogva, ugymond a miniszter, hogy a sör- és cukor-fogyasztás összeírására kiváló gond fordítassék s a pénzügyigazgatóságok igyekezzenek oda hatni, hogy az összeírás eme czikkeknél is a fogyasztásnak megfelelő legyen. Az összeírási munkák július 15-éig minden községre nézve okvetlenül befejezendők akként, hogy a községekkel való egyezkedési tárgyalások június második felében minden fennakadás nélkül megtörténhessenek.

A kis lutri huzásai.

Május 11.

Budapest:	51	26	37	71	43
Trieszt:	40	29	25	56	84
Lincz:	10	3	44	19	34

Szerkesztői posta.

K. Gy. középisk. tanár Budapest. Abban az ügyben nagyobb propagandát, mint minőt már kifejtettünk, nem fejthetünk ki. Ha a belügyminiszterium és a helyi hatóság a concessio megadásával jónak látják propagálni az ügyet, mi egy szót sem veszünk ellene. A küldött egy forint, mert könyöradományokat nem közvetítünk: rendelkezésre áll.

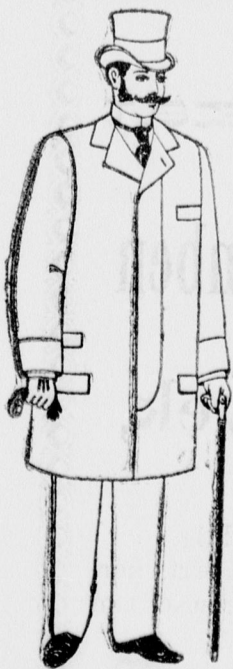
Sz. F. A zeneirodalom legújabb termékeiről szép ismertetéseket találhat a *Rózsavölgyi czég* kiadásában megjelenő „Zeneirodalmi szemlé”-ben.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő: **Eötvös K. Lajos**
Helyettes szerkesztő: **Katona Imre.**

Hirdetés.

Jó írásu fiatal ember fél-napi foglalkozást kap.
Írásbeli jelentkezését személyesen adja be a kiadó-hivatalnál.

Valódi kék és fekete angol Cheviotöltönyök 16 és 20 forint dívat és Loden öltönyök füzöld és barna 17 forintért kaphatók

Neumann M.

budapest-bécsi czégnél Debreczen, főtér, a m. kir. postával szemben Vidéki megrendelések utánvétel mellett eszközöltetnek. Meg nem felelő árúkat szívesen kicseréltetnek.

Több oldalról hozzám intézett kérdésekre válaszul készséggel tudatom, hogy

műhímezések eredeti Singer varrógépen

minden segédeszköz alkalmazása nélkül, csupán a gép utólráthetetlen pontos-sága működése által készíthetők.

Kételkedők sziveskedjenek személyes meggyőződést szerzendő, üzlethelyiségembe elfáradni.

Neidlinger G.

Piacz-tér 2138.

Kiadó üzlethelyiség a piacz-utczán.

A Tóth Gyula házban egy a piaczoldalára eső üzlethelyiség rögtön kiadó.

Értekezhetni lehet Tóth Gyula vaskereskedésében.

SCHLICK-féle vasöntő- és gépgyár-részvénytársaság, BUDAPESTEN.

Gyár és irodák:

VI. ker., külső vácozi-ut 29-35.

Városi iroda és raktár:

Podmaniczky-utca 14.

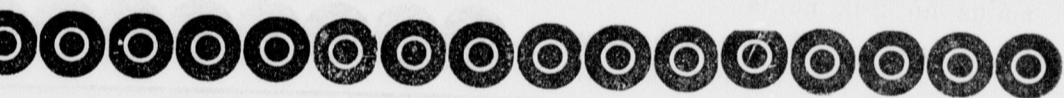
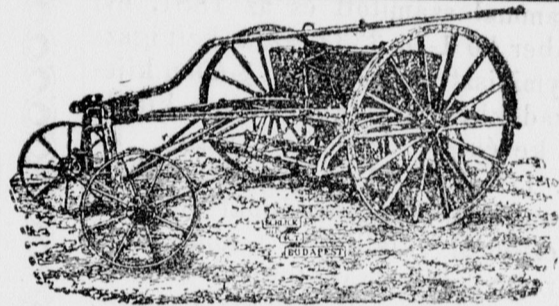
Gőz- és járgány cséplő-készületek,
számos első díjjal kitünt. Schlick-féle szab. 2 és 3 vasú ekék
mélyítő és egyetemes aczél-ekék,

eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle
egyvasú ekék, talajmivelő eszközök,

valamint
Schlick-féle szab. „HALADÁS” sorbavető-
gépek.

Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kevékötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszáló-gépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bikszádi gyógyfürdő

SZATMÁR MEGYÉBEN.

Megnyitás május hó 20-ikán.

Ezen égvényes konyhasós savanyu víz kitünő hatásu hevenyes idült gyomor és bélhurutban, a légző szervek hurutos bántalmaiban, máj és epe bajokban, a vese és húgyhólyag betegségeiben, az aranyér, sárgaság és lépdaganatokban, nyálka húgysavoldó hatás tekintetében a budapesti kir. tudomány egyetemen történt kísérletek szerint a legkitünőbb égvényes savanyu víznek bizonyult be.

A fürdőben ivó és belégző gyógmód van, azonkívül hideg gyógyintézet és savó kura.

A beteg szórakoztatásáról kellően van gondoskodva.

Helyben orvos, gyógyszerár és posta.

Vasuti állomás Szinyér-Váralja és Técső, hol kényelmes kocsik kaphatók és honnan 2½ óra alatt lehet eljutni.

Levélbeli megkeresésekre mindenről készséggel szolgál felvilágosítással

Dr. ECSEDY GEDEON
fürdőigazgató.

III.

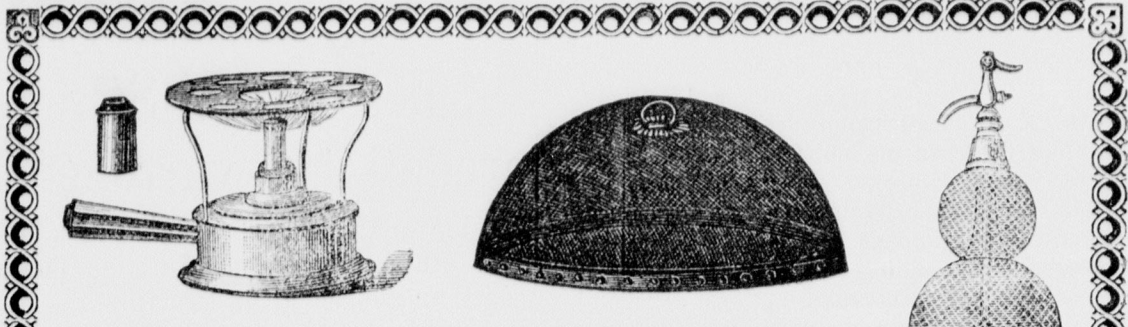
Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a debreczeni ref. kollégiumnak mint végrehajthatónak néhai Török József örökösei végrehajtást szenvedő elleni 2000 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a kir. járásbiróság) területén lévő a debreczeni 3659. sz. tjkvben A + 4764. hrsz. és a debreczeni 4306. sz. tjkvben A + 4764., 4765., 4766. hrsz. a foglalt, természetben egy jószágtestet képező ingatlanra az árverést 792 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1895. évi augusztus hó 6-ik napján délután 3 órakor** a debreczeni kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 79 frt 20 krt középszenben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1895. évi május hó 2-ik napján.

Nagy Károly
kir. törvényszéki bír.

A tavaszi és nyári idényre

a legmegbízhatóbb elsőrendű gyárakból:
szabadalmazott jégszekrények, önműködő fagylaltgépeket,
legjobb minőségű szódavíz készülékeket,
tükrözött kerti golyókat, sodrony borítókat

LEGUJABB BEFŐZŐ ÜVEGEKET

a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl

KASZANYITZKY ENDRE

üveg, porcellán, lámpa, háztartási konyhaeszközök és díszárak nagykereskedése

DEBRECZEN, Főpiacz 1900.

HEIMAN és HALMÁGYI

CSANAK-HÁZ A FŐPOSTÁVAL SZEMBEM.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tudatni, hogy

május 1-étől

női és **gyermek** felöltő áruházunkat tetemesen megnagyobbítva, elegánsan berendezve

a volt Biedermann-féle helyiségbe, a főpostával szemben

helyeztük át. — Ezen alkalommal raktárunkat

mantillok, gallérok, keppék, esőköpenyek,

KABÁTOK és NAPERNYŐKBEN

dusan felszereltük és most még sokkal jutányosabb árban szolgáltatjuk ki árucikkeinkent mint eddig.

A midőn még szives köszönetet mondunk az iránunk tanúsított jó indulatért és pártfogásért, kérjük a n. é. hölgyközönséget kitüntető bizalmával ninket új megnagyobbított áruházunkban is megszerenséltetni a melynek reményében, vagyunk

Heimann és Halmágyi.